

LIBRIS

We know
books

Bucovina

Ad Libri

Florin ANDREESCU

Aproape două milioane de turiști ajung în fiecare an în Bucovina. Sunt atrași de renumele bisericilor medievale cu fresce, dar descoperă că această zonă situată în nord-estul României are și alte locuri minunate: sate răsfirate pe văi, cu gospodării tradiționale, obiceiuri care au trecut proba timpului, meșteșuguri străvechi, practicate și astăzi cu măiestrie, precum și un peisaj divers, în trepte, cu creste alpine semețe, sprijinite pe spinările obcinelor, care se rotunjesc domol sub păduri întinse, de molid, pin și mai ales de fag, pentru că Bucovina înseamnă chiar Țara Fagilor.

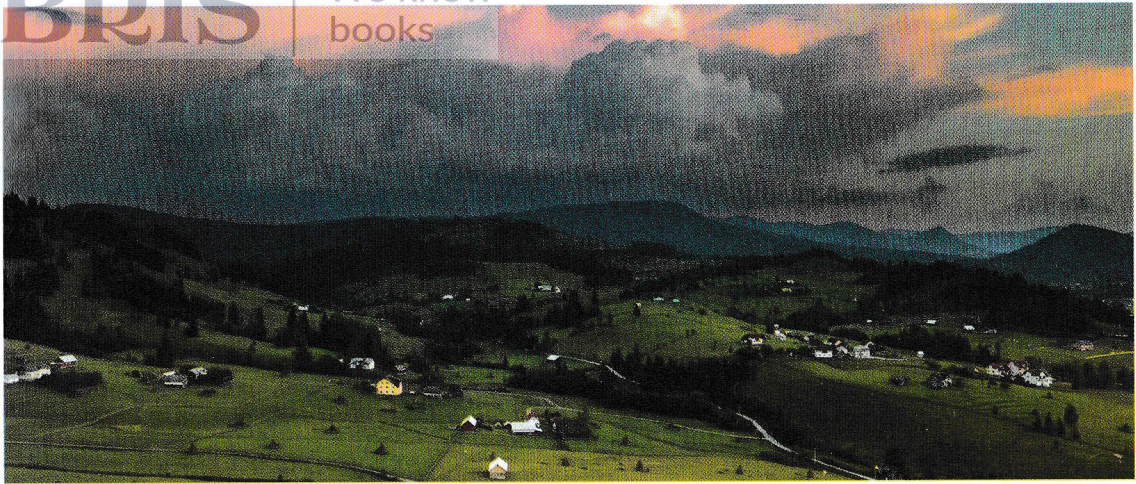
Bucovina este nucleu al voievodatului Moldovei, care a fost întemeiat la jumătatea secolului al XIV-lea de Dragoș Vodă, cneaz din Maramureș, și a atins apogeul dezvoltării în timpul domniei lui Ștefan cel Mare (1457-1504), un remarcabil strateg și diplomat, respectat deopotrivă de aliați și de dușmani. Cronicile și numeroasele legende țesute în jurul lui i-au creat o aură eroică. Domnitorii lipsiți de viziune care i-au urmat lui Ștefan cel Mare și numeroasele conflicte interne au dus la șubrezirea Moldovei și intrarea ei sub influența Imperiului Otoman, care, în 1775, a cedat nord-vestul Moldovei, cunoscut ulterior sub numele de Bucovina, Imperiului Habsburgic. În 1918, vechea provincie s-a unit cu România, dar în deceniile următoare a trecut prin alte încercări: ciuntirea teritoriului de către Uniunea Sovietică și, după instaurarea comunismului, constituirea CAP-urilor și industrializarea haotică.

Ca și în vremea lui Ștefan cel Mare, inima Bucovinei este Suceava, un oraș cu o istorie de aproape 650 de ani. Deși arhitectura actuală reflectă mai degrabă ultimele decenii ale perioadei comuniste, câteva monumente au înfruntat vremea și vremurile. Restaurată cu grijă,

Cetatea de Scaun a Sucevei primește astăzi mii de vizitatori și găzduiește festivaluri. Întotdeauna a avut rol strict militar. Sala Tronului nu se afla aici, ci la Curtea Domnească, ale cărei ruine se pot vedea în centrul orașului, la poalele colinei cetății. Un plus de strălucire aduce capitalei Moldovei biserica Mănăstirii Sf. Ioan cel Nou, ctitorită în primele decenii ale secolului al XVI-lea ca reședință mitropolitană. Impunătorul edificiu este unul dintre cele opt monumente moldovenești aflate pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Ridicate între secolele al XV-lea și al XVI-lea, majoritatea de Ștefan cel Mare (1438/1439-1504) și de fiul acestuia, Petru Rareș (1483-1546), Arbore, Humor, Moldovița, Probota, Pătrăuți, Sucevița și Voroneț impresionează prin echilibrul proporțiilor, dar mai ales prin vâul rafinat al picturii murale interioare și exterioare. Datorită măiestriei compoziției, figurilor însuflețite și cromaticii luminoase și îndrăznețe, aceste edificii sunt considerate apogeul artei medievale românești. Specialiștii sunt de părere că unele teme din programul iconografic se regăsesc doar aici, iar artiștii lor au fost formați la școli de pictură autohtone de mare valoare.

Dar în Bucovina, de-a lungul secolelor, credința și cultura nu au fost dăltuite doar în piatră și redată în fresce, ci în toate câte au ieșit din mâinile meșterilor populari, fie ei dulgheri, dogari, olari, cojocari sau cusători.

Într-o țară a pădurilor, meșteșugul cioplirii lemnului s-a bucurat de mare respect. Deși satele bucovinene s-au schimbat, odată cu apariția construcțiilor moderne, câteva case din bârne lungi din lemn, prinse în cheotori, acoperite cu draniță și înconjurare pe trei laturi cu prispă, au rezistat, ca reper de trăinicie, simplitate și armonie cu natura. Meșterii populari, cu

un simț înăscut al frumosului, au cioplit sau au traforat pe vârful acoperișurilor, pe prispe și pe porți simboluri cu funcție magică și religioasă, precum rozeta, morișca, pomul vieții, funia, pasărea, spicul ș.a. Aceste simboluri înobilează și modestele obiecte de lemn din gospodării și se regăsesc pe scoarțe și ștergare, pe veșmintele tradiționale, pe ouăle încondeiate și pe măștile tradiționale din Bucovina. Deși și-au pierdut forța de comunicare și doar specialiștii mai pot decodifica mentalitățile și credințele pe care gândirea ancestrală le-a încifrat odinioară în ele, s-au păstrat, din fericire, ca forme decorative, în special datorită atașamentului bătrânilor față de acestea.

Manifestările artistice, spectaculare, care au loc cu prilejul sărbătorilor calendaristice, atrag însă și foarte mulți tineri. Solemnitatea colindelor, verva plugușorului, pitorescul mascaților – obicei cu valențe simbolice, cu funcție apotropaică și terapeutică – sunt impresionante. Nu este nimic regizat, nimic ostentativ, emoțiile oamenilor sunt autentice. Pentru bucovineni tradiția nu este doar semn al perenității, ci și o afirmare a mândriei și a conștiinței originii lor nobile.

Dar Bucovina nu se mândrește doar cu un patrimoniu cultural de excepție, ci și cu unul natural extraordinar.

Peisajul Bucovinei formează un mozaic armonios, cu vârfuri muntoase de peste 2 000 m, obține rotunjite sub păduri dese, văi înguste săpate de râuri rezezi de munte și depresiuni largi, cum este Țara Dornelor, unde se află stațiunea balneo-climaterică Vatra Dornei, o destinație perfectă pentru o vacanță activă, indiferent de anotimp. Țara Dornelor este vegheată la sud de falnicii Călimani, unde se află cel mai mare crater vulcanic din România, cu diametrul de circa 10 km, și Stâncile 12 Apostoli, stranie și migăloasă dăltuire a vremii sau a omului străvechi, care a creat aici, potrivit unei legende, un sanctuar. Un spectacol deosebit oferă și Munții Suhard, pe ale căror pajiști generoase pasc vara oile, dar și Munții Rarău, cu pereți abrupti de stâncă, piscuri semețe, peșteri, chei și codri seculari, precum cel de la Slătioara, în care au fost identificate peste 900 de specii de plante. Frumusețea și sălbăcia acestui loc vă vor lăsa fără cuvinte.

Cu bisericile sale admirabil proporționate, îmbrăcate în fresce desăvârșite ca tehnică și culoare, cu peisajele minunate, care îmbie la drumeție, și un patrimoniu imaterial de excepție, rezultat al unui melanj de etnii, Bucovina exercită o atracție irezistibilă.

Almost two million tourists visit Bukowina annually. Drawn thither by the frescoes of Bukowina's famous mediaeval churches, they soon discover that this region of north-eastern Romania has many other wonderful attractions: traditional homesteads dotted along picturesque valleys, customs that have come down from the distant past, ancient arts and crafts that are still plied with mastery, and a topography that rises in steps to lofty alpine peaks, whose rolling foothills are cloaked in vast forests of spruce, pine, and, above all, beech, which lends its name to Bukowina, or the Land of the Beech (German *Buche*, Ukrainian *buk*).

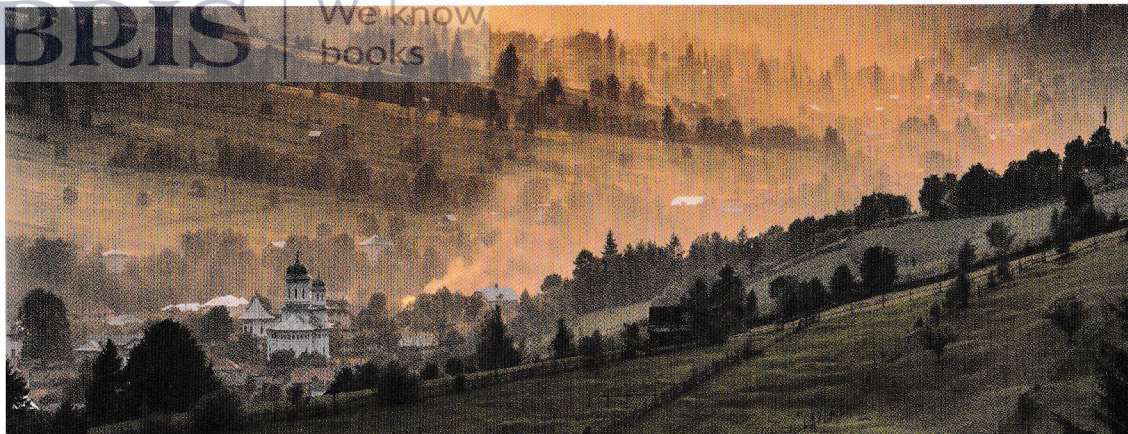
The region that would centuries later be named Bukowina formed the nucleus of the principality of Moldavia, which was founded in the mid-fourteenth century by Dragoş Vodă, Knjaz of Maramuresch, and reached its apogee in the reign of Stephen the Great (1457-1504), a notable war-leader and statesman. Contemporary chronicles of his reign and the legends that sprang up around him now envelop him in a heroic aura. However, the lacklustre princes that succeeded Stephen the Great, as well as unceasing internal strife within the principality, led to the weakening of Moldavia, which fell under Ottoman suzerainty. In 1775, the principality ceded north-western Moldavia to the Habsburg Empire, which renamed it Bukowina. In 1918, the province was unified with the Kingdom of Romania, but subsequently suffered a number of upheavals: the northern part of the region was annexed by the Soviet Union in the Second World War and, with the advent of the communist régime, the part that remained in Romania was ravaged by collectivisation and ill-planned industrialisation.

The same as in the time of Stephen the Great, when it was the capital of Moldavia, the heart of Bukowina is Suczawa, a city with a history of almost 650 years. Although its architecture now reflects the final decades

of the communist period, a number of historic buildings have survived. Now carefully restored, the Throne Fortress today attracts thousands of visitors and is the venue for a number of festivals. The Throne Fortress was strictly military in function, and the Throne Room was situated not here but at the Princely Court, whose ruins can be found in the centre of the city, at the foot of the fortress hill. The church of the New St John Monastery, founded in the sixteenth century as the Metropolitan See, lends a touch of magnificence to the city. The church is one of eight regional monuments listed as UNESCO World Heritage sites. Built between the fifteenth and sixteenth centuries, mostly by Stephen the Great (1438/9-1504) and his son, Peter Raresch (1483-1546), the other seven sites, Arbore, Humor, Moldoviţa, Probota, Pătrăuţi, Suceviţa, and Voroneţ, are notable for their exquisite proportions, but above all they are famed for the refinement of their interior and exterior frescoes. Thanks to the mastery of their composition, their vivid figures, and bold, luminous colours, the frescoes are regarded as the pinnacle of mediaeval Romanian art. Experts are of the opinion that some of the themes of the frescoes' iconographic programmes can be found nowhere else but here, and that the fresco painters were part of a distinct and outstanding national school.

But in Bukowina, over the centuries, culture and faith have not only been carved in stone and rendered in frescoes, but also fashioned by folk craftsmen, be they carpenters, coopers, potters, furriers, and embroiderers.

In a land of forests, the craft of woodcarving has always been held in the highest esteem. Although the villages of Bukowina have been altered due to the arrival of modern building techniques, cottages made of long beams fastened with hoops, roofed with shingles and surrounded on three sides by a veranda, still survive as landmarks of durability, simplicity, and harmony with nature. Folk craftsmen, with their innate sense of beauty,

have carved and decorated with fretwork the peaks of roofs, porches, and gates, creating symbols of magical and religious import, such as the rosette, the pinwheel, the Tree of Life, the rope, the bird, the ear of wheat, and others. Such symbols ennoble even humble wooden household items and can be found on embroidered cloths and clothes, Easter eggs, and traditional masks from Bukowina. Although they have shed something of their communicative power and only specialists are now able to decode the ancestral beliefs they once enciphered, it is fortunate that they have been preserved, even if only as purely decorative motifs, thanks above all to the attachment of the elderly to them.

The spectacular events held to mark high holidays attract a very large part of the younger generation, however. The solemnity of carolling at Christmas, the gaiety of celebrating the first man who goes out to plough, and the picturesqueness of the archaic custom of New Year's masks, with their profound symbolic meanings and apotropaic function, are all breath-taking in their own way. There is nothing choreographed, nothing ostentatious about these traditions, and the feelings they arouse are authentic. For Bukowina folk, tradition is not only a sign of the perennial, but also an affirmation of pride in their origins.

Bukowina can take pride not only in its outstanding cultural heritage, but also in its natural beauty. The landscape of Bukowina is a harmonious mosaic of mountain peaks of more than 2,000 metres, rolling hills cloaked in thick forests, narrow valleys carved by swift-flowing mountain streams, and broad depressions, such as the Țara Dornelor area, home to the spa resort of Vatra Dornei, the perfect destination for an active holiday, whatever the season. Țara Dornelor is flanked to the south by the lofty Călimani peaks, among which can be found Romania's largest volcanic crater, at six miles wide, and the Twelve Apostles Rocks, carved by the hand of Time or even, perhaps, prehistoric man, since, as legend has it, the strange outcrops were the site of an ancient sanctuary. The Suhard Mountains, on whose wide meadows sheep graze in summer, provide spectacular views, while the wild Rarău Mountains will leave you speechless, thanks to their sheer rocky slopes, towering peaks, caves, gorges, and virgin forests, such as Slătioara Woods, where more than nine hundred species of plants have been identified.

With its wonderfully proportioned churches covered in frescoes of consummate colour and brushwork, its enchanting landscapes perfect for hiking, and outstanding cultural heritage produced by its patchwork of ethnic groups, Bukowina exerts an irresistible attraction.

LBRIS

We know
books

LBRIS

We know
books

În iernile aspre, când dealurile și drumurile sunt acoperite cu un strat gros de zăpadă, sania trasă de cai este cel mai practic mijloc pentru transportul lemnului și al fânului.

Familii de ciobani bucovineni încă mai au turme numeroase. Iarna, animalele sunt ținute în adăposturile din apropierea gospodăriilor și hrănite cu fânul strâns pe timpul verii în stoguri și în pătule.

During harsh winters, when the hills and roads lie under deep snow, a horse-drawn sleigh is the most practical means of transporting firewood and hay.

In Bukowina, families of shepherds still have large flocks. In winter, the livestock are kept in shelters near the farm and fed with hay stacked during the summer.

În iernile aspre, când dealurile și drumurile sunt acoperite cu un strat gros de zăpadă, sania trasă de cai este cel mai practic mijloc pentru transportul lemnului și al fânului.

Familii de ciobani bucovineni încă mai au turme numeroase. Iarna, animalele sunt ținute în adăposturile din apropierea gospodăriilor și hrănite cu fânul strâns pe timpul verii în stoguri și în pășuni.

During harsh winters, when the hills and roads lie under deep snow, a horse-drawn sleigh is the most practical means of transporting firewood and hay.

In Bukovina, families of shepherds still have large flocks. In winter, the livestock are kept in shelters near the farm and fed with hay stacked during the summer.

LEBRIS

We know
books

LIBRIS

We know books

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, ulițele satelor se umplu de cete de mascați – urși, capre, căluți, babe și moșnegi, împărați, irozi, draci ș.a. – care prin zgomote asurzitoare de tălângi, joc, gesturi și dialoguri izgonesc spiritele rele, inspiră curajul și voinicia (căluții), simbolizează natura care revine perpetuu la viață, prevestesc un nou an, mai bun și mai îmbelșugat, și aduc sănătate și vigoare.

In the winter holidays, the village lanes fill with bands of masked revellers costumed as bears, goats, horses, old men and women, emperors, Herods, devils, and others. Making a deafening din with their cowbells and by means of ritual dance, gestures and dialogue, they drive out evil spirits, inspire courage and hardiness, symbolise the Nature that perpetually returns to life, herald a better and more plentiful New Year, and bring health and vigour.

